VERKSAMHETSPLAN 2024

KOMMUNFÖRBUNDET JÄMTLAND HÄRJEDALEN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kommunförbundet Jämtland Härjedalen 1
VÅRT UPPDRAG 3
VERKSAMHETSIDÉ 3
1.Samverkansorgan: 3
2. Samhällsutveckling, - 5
3. Övergripande primärkommunal-regional samverkan, påverkan och utveckling 6
Avgränsningar: 6
Nuläge: förutsättningar 7
Nuläge: behov 8
FÖRBUNDSMÖTET 8
STYRNING OCH UPPFÖLJNING 9
FINANSIERING 9
UTMANINGAR KOMMANDE VERSAMHETSÅR 9

VÅRT UPPDRAG

Kommunförbundet Jämtland Härjedalen är en intresseorganisation för kommunerna i Jämtlands län.

Förbundets huvuduppdrag är att, med iakttagande av de kommunalrättsliga principerna, skapa bästa möjliga förutsättningar för kommunerna att leverera välfärdstjänster av god kvalitet till sina medborgare. Detta genom att samordna kommunerna och andra aktörer och initiera kunskapsbaserat utvecklingsarbete. Förbundet har därutöver uppdraget att vara en aktiv aktör för att främja länets utveckling. Förbundet ger ett kommunalt perspektiv på välfärdsfrågor och regional utveckling i kontakter med andra organisationer och myndigheter. Kommunförbundet ska samverka med Sveriges Kommuner och Regioner och med övriga kommuners regionala förbund eller motsvarande – i syfte att stärka länets alla kommuner.

VERKSAMHETSIDÉ

Att företräda, samordna, bereda och stödja kommunerna i det gemensamma arbetet för en hållbar samhällsutveckling i ett lokalt, nationellt och internationellt perspektiv.

Kommunförbundet Jämtland/Härjedalen ska i första hand verka inom följande prioriterade områden:

1.SAMVERKANSORGAN:

Kommunförbundet ska tillgodose att samverkan på primär-kommunalnivå upprätthålls och att de välfungerande forum som finns ska bevaras och utvecklas. Kommunförbundet tar ansvar för att sätta strukturer för samordning och genomförande i de områden som prioriteras.

Förbundet ska grundligt kartlägga och analysera inom vilka områden resurser behöver fördelas för att:

- *säkerställa ett gott samarbete mellan kommunerna, samt ett gott samarbete med Regionen Jämtland/Härjedalen,*
- *att samverkan på primärkommunalnivå upprätthålls, bevaras och utvecklas,*
- *att statliga medel söks och fördelas,*
- *att gemensamma avtal med till exempel Regionen säkerställs,*
- *att insatser som syftar till att utveckla arbetet för medborgarnas bästa prioriteras,*
- *att vid behov vara en länk mellan politiska- och tjänstemannaforum i länet.*

Sammantaget ska kommunerna i länet genom förbundets insatser uppleva ett förbättrat samarbete och resultat inom prioriterade områden. Vi strävar efter att

skapa en *förändringslogik* som beskrivs nedan inom områden där förbundet ska verka. Detta i för att skapa igenkänning och tydlighet i långsiktiga mål för arbetet.

Barn- och Utbildningsfrågor

Kommunförbundet kommer behöva agera som samlande kraft inom olika områden både för barn- och vuxenutbildning. Det kan vara som tydligt språkrör för alla kommuner, och som länk mellan olika beslutande organ. Förbundet kommer behöva aktivt delta och agera inom existerande forum för att skapa samhandling och goda underlag för beslut i såväl förbundets styrelse som i varje kommun. Inom såväl barn- som vuxenutbildning pågår workshops och analyser under 2023, för att under 2024 kunna sätta strukturer för hur det ska se ut framåt.

Förbundet ska bidra till en tydlig röd tråd i arbetet med utbildning och kompetensförsörjning. Prioriteringar för kommunerna gällande arbetet med såväl barn och unga som kompetensförsörjningsarbetet ses över under perioden.

Jämtlands län har mottagit ca 50 mnkr/år i statsbidrag de senaste åren för att bedriva kommunal yrkesutbildning. I Riksdagens budgetproposition för 2024 förslås en höjning på ytterligare 1,3 miljarder kronor för kommunernas yrkesutbildning, så det är ansenliga summor som kommer hanteras inom ramen för samverkansavtalet. Denna reform innebär stora och genomgripande förändringar, även om länets kommuner redan har ett väl utvecklat samarbete kring kommunal vuxenutbildning. Nya lagkrav och förordningar ställer krav på formella avtal och samverkan mellan länets kommuner med syfte att ytterligare förstärka den kommunala vuxenutbildningens roll inom kompetensförsörjning. Samtidigt ges goda ekonomiska förutsättningar för yrkesutbildning genom riktade statsbidrag. Detta arbets- och synsätt ligger helt i linje hur länets kommuner har, och vill fortsätta att samarbeta kring kommunal vuxenutbildning men det innebär också nya utmaningar som behöver adresseras.

Avtal, statsbidrag och andra för alla kommuner centrala åtaganden som legat på Regionen säkerställs genom förbundet. Det kan lösas genom en kommun, förbundet självt eller med gemensamma krafter. Vi avsätter medel för finansiering av detta genom förbundet eller via en kommun.

Välfärdsfrågor

De regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS) verkar på länsnivå kring utveckling av frågor som rör socialtjänst och hälso- och sjukvård. Vissa statsbidrag och liknande kräver att en RSS är mottagare. Förbundet kommer aktivt säkerställa att denna och andra stödstrukturer fortlever, utvecklas och säkrar statsbidrag och goda samarbeten i länet. Dessutom avser förbundet att tydliggöra beslutsvägarna inom dessa områden, där ett kommunförbund kommer kunna underlätta och tydliggöra dessa.

Planerade aktiviteter inom välfärdsfrågor 2024:

- Utveckla uppdraget som regional samverkans- och stödstruktur för kunskapsstyrning inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård
- Se över befintliga samverkansnätverk inom område socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård (mellan kommunerna och mellan kommunerna och regionen)
- Stödja kommunerna i uppföljning och revidering av tecknade avtal och överenskommelser, inklusive samverkansavtal hemsjukvård
- Utveckla samarbetet avseende omställningen till en mer nära vård samt statsbidrag och strategi psykisk hälsa.
- Genomföra det regionala uppdraget inom ramen för Yrkesresan, en nationell satsning för lokal kompetensutveckling.
- Bevaka, stödja och erbjuda aktiviteter gällande de stora lagstiftningsförändringar som föreslås inom samsjuklighetsutredningen och nya socialtjänstlagen.
- Vård och omsorgscollege är ett område där förbundet under året ska sträva efter fortsatta satsningar i alla kommuner. Satsningen ska ge ökat samarbete mellan utbildning, arbetsliv och utbildning för tryggad kompetensförsörjning i vård och omsorg. Strukturerna för arbetet ska tydliggöras och stärkas.
- Yrkesresan är ett nationellt koncept för introduktion och kompetensutveckling för socialtjänstens medarbetare. Fem yrkesresor ska tas fram under avtalsperioden 2021-2028. Yrkesresan förutsätter ett regionalt genomförande via RSS och Förbundet kommer att utgöra den regionala nivån.
- Säkerställa gott samarbete med Region J/H i välfärdsfrågor och säkerställa avtalsprocesser inom vårdfrågor tillsammans med kommunerna.
- Fortsätta stödja kommunernas arbete inom område psykisk hälsa.

2. SAMHÄLLSUTVECKLING, -initialt med primärt fokus på civilt försvar och totalförsvar.

Kommunförbundet ska verka för att stärka förmågorna hos länets samtliga kommuner. Detta primärt genom att samordna resurser och stärka samarbeten inom området mellan kommunerna.

Under 2024 kommer arbetet inom området handla om att kartlägga behov och resurstillgång hos samtliga kommuner länet. Handlingsplan för att stärka förmågorna i länet tas fram.

3. ÖVERGRIPANDE PRIMÄRKOMMUNAL-REGIONAL SAMVERKAN, PÅVERKAN OCH UTVECKLING

(näringsliv, infrastruktur, arbetsmarknad och besöksnäring).

Förbundet ska samla och organisera arbetet för kommunernas bästa för att nå maximal nytta inom de områden som är högst prioriterade för utveckling av kommunerna och därmed länet. Det kan handla om utveckling av näringslivet, markanvändning, arbetsliv och kompetensförsörjning, besöks- och andra viktiga näringar. Kommunernas samlade bedömningar av detta kan hållas ihop av förbundet, men ska bottna i prioriteringar som kommunerna står bakom.

Förbundet ska vara en tydlig part i frågor som rör länets utveckling, vi ska stärka det lokala perspektivet, värna det kommunala självstyret och visa på skillnaderna i exempelvis förutsättningar, behov och politisk vilja.

Förbundet ska vara drivande för att denna process synkas med Regionens arbete kring regional utveckling.

I en ständigt föränderlig omvärld där vi möter mer komplexa samhällsfrågor behöver vi tillsammans skapa strategiska samverkansmöjligheter. Kommunförbundet ska därför deltaga i flera olika regionala, nationella och internationella nätverk och partnerskap tillsammans med andra aktörer som delar våra intressen. Ibland handlar samverkan om tidsbegränsade uppdrag, andra gånger om fortlöpande samarbeten kring behovsområden där vi behöver samla kraft, kunskap och resurser.

I Jämtland/Härjedalen ser vi att utmaningarna kring attraktiva platsers användning blir ökar. På många platser i känslig fjällmiljö blir det flera intressen som ska samsas. Förbundet avser vara en aktiv part i att hitta långsiktigt hållbara lösningar i dessa frågor.

AVGRÄNSNINGAR:

Kommunförbundet ska verka för att påverka innehållet i såväl *Regionala Utvecklings Strategins* mål och prioriteringar som i arbetet med att tydliggöra innehållet i länets *smarta specialisering*, och andra för kommunerna strategiska dokument och prioriteringar. I detta arbete är dock Region J/H ansvarig myndighet.

Kommunförbundet ska där lokal regionens politikområden möter de kommunala finnas som en god samarbetspartner och bidra till att tydliggöra de olika rollerna. Förbundet ska också bistå Regionen med att *samordna insatser för genomförandet av strategin (RUS) (SFS (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar)*. Förbundet ska också vara en aktiv part i arbetet med att *följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.*

För att maximera resurserna behöver den Regionala och kommunala nivån samarbeta när det gäller planera, genomföra och följa upp arbetet med den hållbara tillväxten i länet. Här ska förbundet bidra genom att för den kommunala nivån tydliggöra de behov kommunerna uttrycker. Under verksamhetsåret 2024 ska förbundet lägga fokus på att tydliggöra och förbättra de forum för samverkan som finns i länet för länets utveckling. Tillsammans med såväl statliga myndigheter, Region som andra aktörer bör fokus ligga på ett inkluderande arbetssätt som bidrar till gemensam handling för länets bästa.

PÅVERKANSARBETE

Verksamhetsområdet är planerat med förändringslogik som metod. Det är en modell som underlättar planering, styrning, uppföljning, utvärdering och lärande. Metoden beskriver en kedja av hur resurser och aktiviteter ska leda fram till den förändringen vi på sikt vill uppnå.

Förändringslogik får oss alltså att lägga vårt fokus vid den utveckling vi vill se. Det är ett strålande sätt att illustrera mötet av den politiska viljan att förändra något och verksamhetens insatser för att förverkliga den politiska viljan. Metoden används för planering av svensk och europeisk politik och benämns förändringslogik. För att inte skapa begreppsförvirring använder vi samma benämning och samma kedja. Kedjan vi använder har 7 steg: nuläge, intervention, prestation, effekter på kort sikt, effekter på medellång sikt, effekter på lång sikt och önskat sluttillstånd. När modellen används på europeisk nivå är stegen 5, 6 och 7 politisk vilja.

Figur: Metoden förändringslogik illustrerad som en kedja



NULÄGE: FÖRUTSÄTTNINGAR

Vårt län är en del av det som i europeiska sammanhang kallas för de nordliga glesbefolkade områdena. Den europeiska nivån uppmärksammar att stora geografiska ytor och låg befolkningstäthet ger oss unika utvecklingsförutsättningar som kräver särskild platsanpassad politik. Därmed finns goda möjligheter att påverka europeisk politik. De politiskt styrda organisationerna i de fyra nordligaste länen har i mer än 20 år samarbetat i det politiska nätverket Europaforum Norra Sverige för att tillvara ta gemensamma intressen på den europeiska arenan. Vår erfarenhet av påverkansarbete gentemot nationell nivå är betydligt mer begränsad, men till viss del skapar påverkansarbete på europeisk nivå effekter också på den

nationella politiken. Det begränsas såklart till de politikområdena som helt eller delvis har sin grund i en gemensam europeisk politik.

Den europeiska fleråriga budgetramen sätter prioriterar och ramar för EU:s politik. Arbetet med att forma budgetramen för perioden efter år 2027 har påbörjats och kommande år befinner vi oss i ett läge där påverkansfönstret gentemot europeisk nivå är som bäst.

Sedan årsskiftet 2019/2020 har norra Sverige ett gemensamt regionkontor i Bryssel: North Sweden European Office. Kontorets långvariga engagemang i Europaforum Norra Sverige ger starka nätverk till förtroendevalda och tjänstepersoner på hemmaplan. Utöver det har kontoret tematiska grupper bland ägarna för information, diskussion och förankring. Av olika anledningar drivs North Sweden European Office i projektform, en ny projektperiod börjar 2024 och arbetet med att forma det framtida projektet pågår. Idag har länets kommuner sitt engagemang i kontoret genom Region Jämtland Härjedalen, men i det nya projektet är tanken att Kommunförbundet har en egen andel.

NULÄGE: BEHOV

- En förändringslogik för kommunförbundets påverkansarbete framtagen tillsammans med länets kommuner
- En plan för hur ett nuläge tas fram tillsammans med länets kommuner
- Baserat på platserna i länets unika förutsättningar och behov bygga handlingsplaner för såväl Smart specialisering, revidering av RUS som andra styrande dokument.
- Forum för att samla aktörer i länet för att öppet diskutera länets utveckling behöver utvecklas i nära samarbete med Region J/H och andra organisationer, såväl statliga, ideella, idéburna som privata.
- Ett forum för att samlas kring hållbar utveckling av vår fjällvärld, och andra känsliga miljöer behövs.

Kommunförbundet kommer under 2024 arbeta fram aktiviteter och planer tillsammans med berörda aktörer i syfte att lösa behoven ovan.

FÖRBUNDSMÖTET

Medlemmarna utövar beslutanderätt rörande förbundet och dess medlemmar genom förbundsmötet. Förbundsmötet genomförs årligen före utgång av april månad på tid och plats som styrelsen beslutar. Kommunförbundet ska visa upp verksamheten för ombuden. Varje medlemskommun utser ett ombud vardera och

därtill ett ombud per kommun som överstiger 9 000 invånare samt ytterligare ett ombud för kommun som överstiger 20 000 invånare vid ingången av det år då allmänna val till kommunfullmäktige senast ägt rum.

STYRNING OCH UPPFÖLJNING

Under 2024 kommer ett system för uppföljning, utvärdering, analys och planering tas fram av tjänsteorganisationen för att godkännas av Förbundsmötet under våren 2024. Där kommer det tydliggöras hur vi följer upp Förbundets arbete med de prioriterade områdena.

FINANSIERING

Förbundet finansieras av alla länets 8 kommuner. De ekonomiska ramarna för verksamheten beslutas årligen av förbundsmötet efter utarbetat förslag från förbundsstyrelsen.

Även övriga externa medel, exempelvis statsstöd, nationella och regionala utvecklings- och forskningsmedel samt EU-bidrag, erhålls för att finansiera olika eventuella projekt och satsningar inom de prioriterade områdena.

UTMANINGAR KOMMANDE VERSAMHETSÅR

Att bygga nytt tar tid, och i många av frågorna vi ska verka inom är det bråttom att hitta lösningar. Arbetssättet får därför präglas av andan av att *bygga medan vi går* på samtliga våra områden. I rekryteringar blir det också viktigt att rekrytera in erfarenhet och kompetens som har korta uppstartsträckor. Förbundet tar med det sagt höjd för att alla strukturer och former inte kommer vara på plats och fullt operativa under det första verksamhetsåret.